

Prejeto: 20. aprila 1868. g. 10. št. 1. 1868. g. 10. št. 1. 1868. g. 10. št. 1.

Po pošti:
za vsa leta 10 gl. — 1.
za pol leta 5 — 2.
za četrt leta 2 — 3.
Vrednisti in opravništvo
je na stolnem trgu (Dom-
plat) hišna št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiskne 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat;
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisk je plačati
kolek (stempelj) za 30 k.
Kopirisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 8.

V Mariboru 18. aprila 1868.

Tečaj I.

Dr. E. H. Costa.

(Konec.)

Ako bi bil takrat slučajno gosp. dr. Stöckl načelnik turnerjev, in recimo, da bi bil tudi ob enem mestni župan, iz kazine prišel, in bi bil nehoté à la dr. Costa priča galantnih avantur svojih turnerjev, vprašamo mi, ali bi bil on začel vpiti: policaji, kje ste, pritecite hitro, zvežite té ponočnjake in vlečite jih na žabjek?! Kaj? Mi jako dvomimo. Prosimo „Laibacherico“ odgovora, ktera po navadi lasé cepi in tam sveti, kjer naj bi temno ostalo, ali o tem molčí in bode molčala, kakor da bi se bila v red Kartazarjev vpisala. — Ako bi bili to Sokoli učinili, bili bi že imeli celo brigado državnih odvetnikov na vratu, in vsi dotični kazenski paragrafi bi bili okoli njih čardaše in valcarje plesali, pri „turnerjih“ se je pa vse to z debelim in toplim kožušem „verfassungsgetreune“ ljubezni pokrilo! — Pri zadnjem razsvetljenji so po mnogih mestih duhovnikom in kloštrom okna pobili, ali še nismo v nobenem listu brali, da bi bila kjegod kriminalna preiskava o tem povedana; pobita stekla g. o. Cafa v Ptuj in mnogo gospodov mariborskih, mislimo, so gotovo toliko vredna, kakor g. Stedry-ta štacunska tabla v Ljubljani. Gotovo je to bila brezprimerna prostota duhovnikom okna pobijati, kajti še „barbarska“ Rusija nebi pri dobri letini tistemu zapovedala, da se mora „ex off“ veseliti, kteremu bi vse toča pobila. O sokolovski „praski“ so naši nemški časnikarski „bratje“ na dolgo in široko prestrašenemu svetu stvar razkladali tako, kakor da bi bil sam Rinaldi Rinaldini od smrti vstal, v Sokola se spremenil in v Ljubljani se s svojo bando naselil, da bi nesrečne ljubljanske nemškutarje iz ponočnega mira in pokoja plašil. O pobijanji oken so pa nemški listi s sramožljivo radostjo in z nekim potuhnem veseljem referovali. Ko bi se bile te korespondencije o sokolovski hajki le še malo nadaljevale, bili bi gotovo začeli v Nürnbergu, Lipsiku, Hamburgu itd. za preplašene siromake dobrovoljne prineske nabirati, kakor nekaj za večne „Schmerzens-kinder“ iz Schleswig-Holsteina. Stvar morebiti sama po sebi ne bi bila imela take važnosti, ako ne bi bil slučajno pripetel dr. Costa kot gledalca tje pripeljal. Ako bi, postavimo: po naključji ktereга izmed „inteligencijo“ predstavljajoče manjine ljubljanskega mestnega odbora, kterih je po ominoznem broju 13, na sprehodu pod Tivoli mrtvoud zadel, nihče ne bi se zavzel; ali ko bi ga bil po nesreči gosp. dr. Costa ravno takrat spremljeval, vsa „razsvetljena“ Ljubljana bi indignirana v en hip zakričala: To ni mogoče, da bi bila to naravna smrt, ker je bil dr. Costa poleg njega, kajti ako ga ni on zadavil, gotovo ga je za hrbtom z indijansko strupeno pušico ranil, mora biti kriminalna preiskava! Zakaj bi ves nemškutarski svet tako kričal, povedali smo že oba vzroka poprej. —

Še neko jako čudno stvar moramo pri vseh teh dogodkih omeniti, ki našo vladu jako dvomno razsvetljuje in ki se more

samo v Cislajtanii dogoditi. Znano je, da je skoraj povsod in bi morala biti vlada, kakor vsi učitelji državnega prava učé, uzvišena nad strankami, kar se naj javnejše v njenih javnih organih, to je v vradnih listih izrazuje. Vse razprave iz zakonodavnega telesa in iz senata, vse sodniške obravnave donaša francozki „Moniteur“ jednostavno z enakim tiskom brez vse opombe, kakor so se držale in govorile. Tega načela se je tudi držala bivša cela Avstrija pod Meterniehom in pod Bachom; zdaj v novoustavnej dobi se pa preürzne ojstro uradna „Laibacherica“ z razprtimi debelimi črkami tiskati iz sokolovske obravnave vse to, kar bi vtegnolo dr. Costi neugodno biti!!! To celo še enkrat povdarjamo uradna „Laibacherica“, ne „Tagespost“ ali „N. f. Presse“. Ako delajo to „Laibacherični“ vredniki na svoj račun, mora biti vladino nadziranje svojega organa brezskrajno nemarno, ako pa vlada sama to dovoljuje in podpihuje, nimamo pravega izraza na jeziku, da bi tako početje popolnoma zaznamenovali, kajti v „Laibacherici“ je ta referat naj prostejša in najnegnusnejša denunciacija „in optima forma“. Kaj si vtegne misliti sodnik pri nad sodnji, kjer zdaj cela stvar visi, ako te uradne liste po naključji v roke dobí?! kajti pri vsej nepristranosti je nazadnje „in ultima analysi“ vsak sodnik le človek, kakor smo mi drugi navadni grešniki na tem pokvarjenem svetu.

Kaj je dr. Costa zakrivil v političkem obziru, da ga vladini organi tako črté? Ali tera morebiti opozicijo po vsej ceni (à tout prix)? Ne, nego obče je znano, da se je v politiki pripogibal postopanju Dr. Tomana et consortes. Iz tega naj povzamejo tudi naši poslanci, da bi nas vladini organi (in to so brez dvombe učeni možje „Laibacherice“) sovražili in črtili do zla vraga, akoravno bi se mi vsi zaporedoma Beustovej politiki zapisali z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom, in to samo iz tega uzroka, ker se zavedamo, da smo sinovi slovenskega naroda! — Gospodu dr. Costi pa za sklep rečemo, da naj ga to niti ne plašiti ne prestraši, naj ostane trden značaj in miren kot granitna skala v nemškutarskem hudourniku, kteri je večidel celo leto suh, in le takrat narašča, in se s povodinjjo grozi, kedar se po naključji ravno od zgor kak oblak utrga. Zagotovljamo dr. Costi, da čembolj ga naši sovražniki črtijo, psujejo in obrekujejo, tembolj se nam priljubljuje, tem globokejše se njegovo imé našemu narodu v srce vceplja. On je še mlad, more še marsikaj doživeti, česar se naši nemškutarji nikdar ne nadjajo. Prišel bode čas, in gotovo bo prišel, ko bodo po pesnikovih besedah našemu narodu lepše zvezde sijale; čas, ko se bo narod ogledal, kje so mu pravi voditelji, in gotovo se bo takrat med prvimi na zdaj zarad narodnega poštenja toliko obrekovanega ljubljanskega župana zmislił. — Našim sovražnikom pa na koncu zaviknemo po njihovem pregovoru: „wer zulezt lacht, lacht am besten“.

Listek.

Nasvet literarnega društva.

ki ga je sprožil naš glasoviti pisatelj in zgodovinar mnogo zaslužen in skušen domoljub Davorin Trstenjak, je bil premotren v zadnjem listku tega časopisa samo na negativno stran. In skupilo se je, kar se je le dalo reči proti nasvetovani napravi, da, opovržljivost je tirana celo do tega, da se dotičnemu pisatelju taka naprava zdi nevarna in napredku škodljiva, pisatelj se boji klik, mesto znanstvenih razgovorov si domišljuje hvalisanje, ki vtegne resnico in pravico prekoračiti in le osebnostim služiti, med tem, ko vtegne resnica biti zastopana v kaki petorici učenih mož vnaaj tega društva, učnjaki in pisatelji se mu zdijo vklenceni v okove paragrafov in v povelje odbora, iz potrebne svobode pravega učenjaka se rodí iz takih naprav nesvoboda itd., skratka take združenje bi služile k večemu mladim diakom, da se slovniče vadijo. Te vzroke prebravši res strmino in se čudimo, kako more globoko misleč Davorin, kojega duh vedri najtemnejšo dobo naše zgodovine in kojega srečno in uspešno delovanje priznavajo naj imenitnejši moži vse Evrope, kako more kaj takega nasvetovaje se tako zagaziti. Vendar etiam Homerus dormitat, tudi Homer ima svoje slabosti, si mislimo in ne branimo osebe, ampak premotrimo predmet.

Al' res ni nič enakega na svetu, da se Davorinov nasvet sme zavreči a priori? Al' morda skušnje tako modrovanje a priori — podbijajo?

Da! pogledjmo le na filologovske in naravoslovcevske zборе na Nemškem Ruskem itd., ali niso za kaj, ali jih pretresovatelj Davorinovega nasveta tudi zametuje? Dalje na Českem imajo že mnogo let svoje musejsko društvo in musejski časopis, naj se drzne kdo soditi da je ona naprava odviše? Dalje, smuje se ravno zdaj na Českem društvo filologov. Dalje, v vsaki deželi skoro imajo društvo zgodovinsko, geologično, arheologično itd., ki zgodovino dežele ali zemljo domačo preiskuje, tvarino zbira in tako znanost pospešuje.

Poprek skušnje nasprotno dokazujejo temu, kar pretresovatelj trdi. In ko bi pretresovatelj vedel, kako marsiktero koristno zrnec za znanost v zgubo gré, ker se ne more ob pravem času v občno shrambo spraviti, bil bi inači sodil. Spominjamo tukaj samo Vrbnjakove zbirke zelišč in pristavljenih slovenskih imen. Vse svoje življenje je Vrbnjak zbiral po slovenskem bilje in jih uvrstval in slovenska imena bral in zapisoval. Neugodna osoda ga je preganjala, na kakem gnojišču sedaj trohniyo, sme se reči, zakladi slovenski. Učnjaki in pisatelji naj bodo svobodni, le papirja si kupimo z združenimi močmi je taka fraza, kakih se den denes več goni po širokem svetu. Ali je mogoče in znanosti v korist, da, postavimo, en edini učenjak hodi po vsem slovenskem svetu in meri gore in preiskuje zemeljsko tvorbo in opazuje bilje in živalice; na dalje, da zapisuje zgodovinske ostanke, meteorologične prikazni itd. K temu je treba družbe, ki delo razdeli in delo pobira.

Da nam take družbe treba, ki bi slovenske dežele zgodovino gojila, na dalje družbe, ki bi slovenske dežele geologijo, zoologijo, botaniko, mineralogijo gojila, na dalje slovenskih filologov družbe, tega je pisatelj teh vrstic

akov. V nekem razgovoru je vodja magjarske večine, Deak, ministru kri zagotavljal da bode on in njegova stranka v nasprotju z opozicijo, ki je magjarsko narodno vojsko, glasoval za skupno avstrijsko, kar tukajševladni listi z dopajenjem zaznamujejo. Zdaj se brzojavlja „Politiki“, da vsem tem ni resnične besedice. Ogerski minister je izdelal tudi svojo o-ovo o tem vprašanji, ki pa se zelo razlikuje od Dunajske, popuščaje skupno nado se pripogiblje ogrskim tirjavam po lastni narodni armadi. — „Vor-ldt-Zeitung“ prinaša iz „zanesljivega vira“ čudno novico, da se bode skle- z našo vlado in Rimom nov konkordat, v katerem bi odpale po novo rejatih postavah od starega odkrhnene točke. Naj brž je ta novost iz ena- gotovega vira, kakor ono papežovo pismo do avstrijskega cesarja, katero priobčili zunanji in avstrijski listi, ki ga pa denes vladni časnik oklicuje kor izmišljino.

Iz Dunaja. (Osnova postave o porotnih sodnijah.) (Konec.) Ienik za porotnike sposobnih mož sestavlja srenjski predstojnik s pomočjo eh članov srenjskega zastopa. Ta prvotni imenik se mora postaviti sko- em dni vsakteremu na ogled; vsaki srenjčan ima med tem pravico svoje ugo- re proti njemu pisмено predlagati.

Po razsojenih ugovorih (reklamacijah) se prične delavnost volivne misije. Ta se sestavi iz šestero ali k večjemu dvanajstero članov srenjskega istopa tistega mesta, v katerem ima tiskova sodnja svoj sedež; jedno polo- co izmed njih izbere sodnijski predsednik, drugo srenjski predstojnik (župan). omisiji predseduje okrajni predstojnik, v mestih z lastno srenjsko postavo pan. Komisija ima iz prvotnega imenika sestaviti letni imenik porotnih mož v ta namen voliti osebe, ktere posebno priporoča za porotnike njihova zumnost, poštenost, pravno mišljenje in značajnost, in sicer tako, da pride mestih, ki imajo nad 100,000 duš, na 400 duš, v mestih, ki imajo nad 0,000 duš, na 200 duš in v manjih mestih in njihovi okolici na 100 duš po den porotni mož.

Letni imenik porotnikov se dače v natis in priobči predsedniku tiso- ove sodnije, dotični državni pravdniji in predstojnikom vdeženih srenj.

Predstojnik dotične srenje ima naznaniti predsedniku tiskove sodnije ne porotnega moža, ki je med letom nesposoben postal za porotniško službo.

Iz tega letnega imenika izžreba 14 dni pred porotne dobe počet- om predsednik tiskovne sodnije v očitni seji 36 glavnih in 9 nadomestivnih rototnikov, in sicer nadomestivne pred glavnimi porotniki.

Posel zaprišeženega moža se opravlja brez plačila.

Iz Ljubljane. 14. aprila. A. (Dramatično društvo in deželni ddbor; nemško gledišče in deželni zbor.) Omenil sem že v svojem adnjem dopisu, da je naš deželni odbor postavil nekatere pogoje v kontrakt, i se bo delal z novim vodjem ljubljanskega gledišča. Po teh pogojih bi melo dramatično društvo vsaj nekoliko upanja, da mu bo mogoče po rodo- ljubnem trudu svojih članov napraviti sem ter tje kako javno predstavo v ljub- janskem gledišči. To pa ni bil glavni namen dramatičnega društva. Naloga, ktera je bila pred očmi rodoljubov, ki so se potezali za ustanovo dramatič- ega društva, bila je v prvi vrsti ta, da se pridobi ter po zmožnosti družte- rene blagajnice v natis spravi dobrih iger v slovenskem jeziku, drugič pa, da se iz društvene učilnice odgoji s časom tacihi moči, ki bi morebiti pri gle- diščih ostale, iz katerih bi se z eno besedo dala napraviti domača družba gle- diških igralcev. Da se toraj z samimi diletantičnimi predstavami društvo temu svojemu cilju le kaj počasu približuje, je gotovo jasno. Učilnica pa bi stala mnogo novec, katerih bi bilo treba narprej imeti. Davnej že se je govorilo o tem, da nemško gledišče nima nikakor pravice, da požre vsako zimo 1500 gl. iz deželnega denarja, ker ono ne prinaša v nobenem oziru deželi kake koristi. Da je nemško gledišče le zabava majhnemu delu ljubljanskega prebivalstva je gotovo, in ta del prebivalstva naj skrbi sam za to, da je vzdržava na nogah. Ako ta frakcija zdaj že dve leti plačuje po 1500 gold. in še več, gotovo ji ne bo težko pogrešati teh 1500 gl., ktere pla- čuje deželna blagajnica. Ti denarji naj bi se obrnoli bolj koristno in sicer tako, da bi dežela res kako korist imela od njih. Iz tega denarja naj bi se napravila dramatiška učilnica, v kateri bi se kmalu odgojilo; narodno glediško igralstvo, in le po tej poti nam je sploh mogoče dospeti do narod- nega gledišča, ktero bi deželi res korist donášalo in zaslužilo podpore.

Nemško gledišče v skoraj skozni in skozni nemškem Celovci, glavnem mestu tako imenovanega „altes deutsches Erbland“ nima nobene podpore iz deželnega zaklada. O tej zadevi piše nekdo od tam v „Tagespošto“: Kdo bi plačeval podporo? Morebiti deželni odbor, zato ker je gledišče deželna omikovalnica? Kako pride dežela do tega, da bi plačevala ljubim Celov- čanom gledišče zabave? Ima li dežela kaj koristi od tega? Radi bi poznali poslanca iz dežele, ki bi glasoval vsak za 1000 gold. podpore gledišču iz de- želnega zaklada, ter bi mu volilci ne poslali nezaupnice. Kdo pa naj podpira gledišče? Kdo drugi kot mesto, občinstvo ktero zahaja vanj!

Ako so resnične te besede za Celovec, kolike resničje so še gledé na naše razmere, gledé na slovensko deželo, ki potrosi toliko denarja za to, da ima pešiča ljubljanskih nemškutarjev zabavo v zimskem času*), kakšna pa je zabava ktero podaja sedanja nemška Talija, je menda znano. V resen prevdarek bi bilo tedaj nasvetovati vprašanje zarad deželne podpore našim gospodom poslancem, ker čas bi že bil, da se tudi v tej zadevi kaj stori in denar obrača na take stvari, ktere so podpore vredne in potrebne. Naj bi ne padle te besede na skalnata tla, in naj bi se delalo djanski za to, da do- sežemo tudi mi, kar imajo drugi in kar so dosegli le z energičnim delovan- jem. Brez resnega dela tudi mi ne pridemo iz kolobarja, po katerem se vedno sučemo in sami sebe sleparimo!

Iz Ljubljane. 15. aprila. — — — Stvari o prihodnjih volitvah v ljubljanski mestni odbor ne stoje tako slabo, da bi se že moralo obupati, ako Slovenci nasproti postavijo eneržijo eneržii, neutrudnost neutrudnosti, neope- šanost neopešanosti, pazljivost zvijači, žrtve žrtvam; samo to se je bati, da

*) Vprašamo tu, kako pride „neotesani kranjski kmet“ do nezaželjene časti vzdržavati s svojimi krvavimi žulji glediški „Bildungsinstitut“ mali ljubljanski frakciji, ki se toliko bahači s svojo omiko, in ne vé nikdar dovolj zasmehovati surovost Kranjako!

pri nas ne bi šlo vse zopet po stari zaspanosti, ktera nam bi gotovo vzela večino v odboru ljubljanskega, vseh Slovencev vsaj duševnega stolnega mesta in s to večino počasi tudi večino v trgovinski zbornici, pa kar je še mnogo huje, dala nam bi brez dvombe tudi srditega nemškutarskega župana Dež- mana ter naša razcepljenost, potlačenost in razkropljenost bi potem bila še večja, nego je že zdaj. — Večina naših društev počiva po dolgem zimskem trudu, in iz srca jim ta počitek privoščimo, samo „Sokolu“, ki po zimi ni nič delal, zdanzega prevelicega počivanja ne moremo privoščiti. Čudi se ves svet, da še zdaj ni sklical občnega zbora, kterege je imel sklicati en mesec po zadnjem občnem zboru, ter da ne razglasi imenika družabnikov, da bi se za prihodnji občni zbor vsaj moglo videti, kdo je sposoben, da se v odbor iz- voli. Zdanji zasnaki odbor menda vendar ne misli, da bodo volilci imena prihodnih odbornikov še le tisti hip pred samo volitvijo lovili, kakor so jih zadnjic, — da bi se morda tako v odbor po zvijači spravili zopet nekteri, ki bi sicer nikoli in nikakor ne mogli priti do te časti? Ako bi se kaj takega zgodilo, naj se odbor pripravi na viharno opozicijo!

Iz Gorice. 14. aprila. R. S. (Društvo za deželoznanstvo; druga društva.) Lansko zimo je neki tujec, znani statistik Czörnig med tukajšnjimi nemškutarji misel sprožil, nam osnovati posebno društvo, ki bi pre- iskovalo razne razmere naše lepe deželice. Potrebno bi res bilo da bi jo, celi tako različni svet na malem, na tanko opisali in tujce kot domačine z lepoto in mnogimi prednostmi naše domovine — ne mislim goriške „Domo- vine“ — seznanili. Pogovorili so se in svoje namene oklicali po listih njim vdanih. Celi če prav mali zbor se snide, imeli so predsednika, volili so taj- nika in druge delovne odbornike, če je prav že pri tej priliki — malo mno- žico razderala častilakomnost nekterih tako zvanih udov še ne potrjenega društva. Sklepali so program na široki in dolgi podlagi; z mogočnimi besedami ga tudi oklicali po slovečih deželnih listih. Nadjali smo se, da vsaj s tem poslom nam bodo Nemci, ki tako radi deželni kruh zoblejo, nekoliko koristili. Kdo bi ne bil tega pričakoval od naših denarnih in nedenarnih de- želnih prvakov poleg tako prebrisanega tajnika, kterege so primerjali s slav- nim českim Kořistkom, kakor tudi osnovano svoje društvo radi stavili poleg českega, ki za česko deželo s prevelikim uspehom krepko dela. Naše tako zvano društvo za deželoznanstvo je tudi delalo leto in dan, le zagledati ni bilo nič, kar bi bili naredili, ker tega med njegovimi najslavnejšimi deli ne bomo „konstatili“, da ga je njih veličanstvo pred nekaj tedni potrdilo. Tako smo dobili očitno priznano društvo za deželoznanstvo. Lepo društvo za deželoznanstvo brez udov deželjanov! Niti Lahi, niti Slovenci niti iz dežele niti iz trgov in mest se niso hoteli meniti z malo pešico Nemcev, ki so se hrustili, kot da bi bili vso učenost že za zajuterk pozobali. Društvo brez udov je imelo predsednika in prebrisanega tajnika! Ko bi hotel osebe „per- sifliti“, tajnika bi opisal kot visokoučenega gospoda, ki besedice slovenski ne zna. Omenil bi tudi o njem, kako se je pred dvema ali tremi leti napra- vil v Šoško dolino s priporočilnim listom visokega gospoda moledvat; dobil je bil še celo tovarša, da bi mu bil pred ko ne v premetavnici nosil nabrane klobase. Ni se tedaj čuditi, da s takim tajnikom društvo za deželoznanstvo ki so je našopirjeni Nemci „konstituili“, ni moglo v naši domovini ugnej- zdi. Kot žaba v basni je poginolo. Le da njegovi smrti „Görzer Zeitung“ ni slave pela, kot je „Wochenblatt“ pri njegovem porodu klical: živilo. Draga „Domovina“, ki skuša domačo inteligencijo „disciplinirati“, je „konstatila“ smrt društva za deželoznanstvo. Ona se je celo drznola je „persifliti“ rekoč: ono je umrlo kot novo rojeno dete. Dopisnik je pa društvu smrt prerokoval že tisti dan, ko se je v prvem njegovem zboru predsedniku pred- sedniški naslonjač shrustil, in se visokočastiti gospod na tla vsede.

Tudi ravno ustanovljeno mestjansko telovadsko društvo se je naglo razdrlo; pa ne kot društvo za deželoznanstvo zavoljo pomankanja udov (kajti ono je kaj hitro naraščalo), ampak ponočni sovražnik je prišel in ne- slogo zasjal med udi in odborniki. Discordia magna (res) dilabuntur. Kakor glede na občno korist telovadskih društev obžalujemo njegov propad, vendar našince kot laške someščane tolažimo s tem, da je Bog dal našemu mestu rajsko okolico in prezdravo podnebje. Naj je že tudi telovadsko društvo šlo rakom žvižgat, pa ribam gost!

O slovenski naši čitalnici bi pa imel več neprilik „konstatiti“, pa bojim se da bi v mojem dopisu kdo ne vohal osebnosti; naglo bi kdo zinol, da je „skandalartikel“. Se vada se osebnosti in skandalartikelov le tisti ljudje bojé, kteri res škandalosno postopajo. O poštenih in odkritosrčnih se ne pišejo.

Tovarši čitalnični složimo se, če ne, bo naša čitalnica postala le bralno društvo! Čudno res, da se društveno življenje v našem ličnem mestu noče uspešno razvijati. Kaj je tem uzrok? Morebiti res zaduši vsako cvet- lico ostrá sapa, ki zadnje dni piha s pobelenega Trnovega — mislim reči iz nemških krogov.

V Cerknici 9. aprila S. Da se je ohranil na Notranjskem od Razdrtega do Ribnice naj čistejši slovenski narod je resnica, ktera se ovreči ne da; le po večih trgih so uradniki, logarji in ljudje tiste vrste, kteri se vo- jaške omike stanovitno držé, in še to le po malem zatrosili nekoliko nem- škega duha. V tej zadevi je najmenj omadeževan ostal naš znameniti trg, Omenil je poročevalce v „Primorci“, da imamo tukaj čitalnico, za ktero nobe- den vedel ni; mi imamo vsled domoljubnega prizadetja dveh iskrenih rodo- ljubov že davno čitalno društvo, navadne čitalnice pa dosedaj zarad poman- kanja materialnih moči še nismo mogli ustanoviti. Narodna zavest se pri nas med prostim ljudstvom vedno bolj in bolj širi. Le pripoveduj našemu rev- nemu kmetiču o pravihah slovenskega jezika v uradu ali o narodnem napred- ku sploh, prikupiš se mu, da precej ves za te gori, ako ravno te še nikdar popred videl ni; če bi se pa ti za nemščino potezal, pa le glej, da se hitro odpotiš, naši radodarni ljudje ti še vode ne bodo ponudili, če je tudi še to- liko imamo v našem znamenitem jezeru.

Da me bo čestiti čitatelj teh vrstic na tanko umel, navedem mu tu sledeč prigodek: Pred neko časom je prišla k nam družba za predstave

Čehi in Slovenci.

po „Narodnem Pokroku“.

(Konec).

Največa nesreča Slovencev je, da so razdrobljeni po toliko deželah, in da je njihova večina izročena na milost ali nemilost svojim inonarodnim sodržavljanom, ki delajo večino v Štajarski, Koroški, nekoliko tudi v Istriji in Trstu. Samo v Kranjski so Slovenci svoji gospodarji, toda tam ne stanjuje ne polovica slovenskega naroda; če si tam tudi nekoliko pridobé, njih večina raztresena po raznih zemljah zglobljevala se bo še za naprej; zatoraj mora biti naj večja težnja slovenskih narodnjakov, da se zedinijo vsi kraji, kjer Slovenci stanjujejo, v eno deželo z enim središčem in postavodajstvom. Kot narodna in državopravna celota hočejo biti člani avstrijske federacije. V tem smislu so govorili pred leti in govoré še dandanes. Tudi mi (Narodni Pokrok) hočemo nekaj o tem spregovoriti s svojega stališča.

Naši neprijatelji sploh nam očitajo gledé te osnove, da je to nedoslednost, Čehi zahtevajo federacijo na zgodovinskem, a Slovenci na narodnem temelji. Ne more biti naš cilj, da nas neprijatelji hvalijo zavoljo doslednosti, ker potem bi se morali vklanjsati vsakemu, kdor bi sam hotel in samo tako bi zadovoljili doslednosti, ktere od nas zahtevajo neprijatelji. Oni, ki gledajo na pezdír v naših očeh, morali bi naj pred bruno iz svojih izvleci. Ali nam morejo nedoslednost očitati Cislajtanci, ki so bili nedavno centralisti, zdaj pa odreki se Avstriji, so uredili novo državo, negledé niti na zgodovinsko, niti na pravo narodno? Ali niso morebiti Magjari, ki imajo vedno zgodovinsko pravo na jeziku, konfiscirali Erdeljsko proti temu pravu?

Cilj federacije je, da mirno živé razni narodi v jedni državni zvezi. Čem manj je treba premembe v zgodovinskem razvitku, tem bolje; ali premembe so neobhodno potrebne, ker čas ne stoji. Tudi mi Čehi se ne držimo zgodovinskega prava tako, da bi se moralo povrnóti vse, kar je nekđaj bilo; mi ne zahtevamo nepremenenih zbornskih stanov, kakoršne smo imeli do leta 1848 po izgledu Poljakov, da se vse povrne českemu kraljestvu, kar mu je nekđaj spadalo, n. pr. Kladsko, pruska Šleska, Lužice.

Pri Slovencih je neobhodno potrebno, da nastane nekoliko prememb v zgodovinskem obziru, kar pri nas (Čehih) ni potreba, niti mogoče. Naj se dežele slovenske narodnosti združijo v jedno celoto, in s tem naj se vstvari novo historično pravo za prihodnost. Jednoličnosti, za ktero se lovi druga stranka, federalisti ne nameravajo; med nami se trudi za pomirjenje narodov po federaciji; a mislimo, da je ta namera više vredna, nego izvršitev kake abstraktne sisteme.

Narodno gospodarstvo.

Trst. Ali bo šla princ Rudolfova železnica po slovenski zemlji ali po laški?

Zadnjih 20 do 30 let med evropskimi narodi gotovo nikaka naprava, nikaka znajdba ni tako zelo pospeševala njihovega blagostanja kakor železnice. Skorej povsod so se ljudje zdramili. Veljavne osebe in imenitna mesta se poganjajo, da bi to ali ono železnico pridobili svojemu mestu, svoji domovini. Tako se tudi italijansko-beneška pa avstrijska-primorska stranka poganjate za južni del princ-Rudolfove železnice. Italijanska stranka jo misli izpeljati po svoji zemlji prek italijanskih mest; primorska-avstrijska pa želi, da bi jo sozidali čez Predel — Gorico do Trsta. Dotične koristi so res prevelike; in ne čudimo se, da sta goriški deželni odbor in zlasti Trst že mnogo denarjev potrosila za znanstveno preiskavo rečene za naše kraje tako potrebne železnice.

Princ Rudolfova železnica ima po načrtu mesca septembra 1867 poterjenem zlasti 1) pospeševati notranje-avstrijsko obrtnost železno; njena glavitna črta naj bi vezala, sama ali pa po stranskih črtah bogate zaklade koroških in štajarskih krušnih gor, dotične plavže in imenitna mesta, ktera izdelujejo železino ali drugo kovino. Te obrtnijske kraje bi morala sklepati zlasti s središčem cesarstva in z njegovimi južnimi deželami. Ona bi 2) morala biti najkrajša pot med Českim, Moravskim, avstrijsko nadvojvodino (zlasti Dunajem), med gornjim Štajerskim, Koroškim in enim delom gorenškega Kranjskega pa med severno Italijo. Ona naj bi 3) kot naj krajša in samostojna cesta vezala rečene avstrijske dežele z jadranskim morjem; zlasti s Trstom naj bi ne vezala samo teh dežel, ampak po Beljaško-tirolski črti

do živega prepričan. Kaj si hočemo, ta tako misli, oni zopet tako, ta misli da taka društva koristijo, oni sopet da škodijo.

Kar se moralnega vpliva društvenega življenja tiče, ga naš pretresovatelj celo zanikuje. Pa tudi to ni res. Ustmena memba misli je krajša, in živejša, učenjaki imajo priložnost se spoznati, se spodbuditi, resnico iskati je njihov cilj, če je pretresovatelju mogoče temu cilju nizke in strastne namene podstavljati, mi ne vemo jegovih skušenj niti srca jegovega, al veljati ne pustimo, da bi smel to podtikati vsem ali večini, toliko moralnosti zahtevamo za naš slovenski narod, sicer pak bi ves narod morali obžalovati.

Toda zdi se nam, da pretresovatelj Trstenjakovega nasveta ni razumel, ker pravi, da ima samo razumna javna kritika pravico širjenju knjig napučnega obsežka jezove postavljati, ker pravi, da ne svetuje, da bi se vsi slovenski literatje v eno uniformo oblekli, ker govori o mnogovrstnosti in harmonii, o Goetheju Schillerju, Lessingu, Herderju, ker piše: „Ko bi se slovensko literarno društvo ustanovilo, bi „pretresovalo beletristične izdelke“. Zdi se nam, da pretresovatelj Trstenjakovemu nasvetu podstavlja namen, beletristične literate uniformirati zajeziti in jih pod pokorščino društvenega odbora podvrči. To je zmota, to v Trstenjakovem nasvetu nikjer ne stoji.

Naročito je obseg društvene delavnosti razširjen na jezikoslovje, zgodovino, geologijo, zoologijo, botaniko, mineralogijo, naročito je rečeno, da ima tajnik zbirke in rokopise za društveno glasilo sprejemati, ali društvu poslane izdelke v zboru prebirati, če pisatelj ne bi bil nasoč, v zajezi, o

tudi severno in vzhodno Tirolsko, južno Nemško in sploh vse dežele ob bodemskem jezeru.

Severni del princ-Rudolfove železnice — unkraj Beljaka — je že poterjen in se deloma že zida. Drugače je s potezo takraj Beljaka. Tu zahtevate nasprotni stranki, nasprotni deželi vsaka svojo — jedno drugo izključivno črto. Trst s goriško grofijo zahteva, da se železnica napravi od Beljaka čez Doljni Trbiž, Predel in Koborid v Gorico, od tod čez kraško Dolino (Vallone) med Mrno in Doberdobom do Sostljana (Sistiana) in poleg morja do Tržaške luke. Benečani in Videmčani pa omenjeno črto spodrivajo in pravijo, da se naj gledé na tehnično izpeljavo in na narodno gospodarske razmere, železnica potegne iz Beljaka čez Potabelsko sedlo (meri 2479' nadmorske vis.) in od Potabla naprej po laški zemlji do Vidma, ali pa naravnost do Benetek.

Ker se Potabelska kot Predelska poteza v Beljaku začnete, in imate od tam po Zilski in Zilični dolini do Kokavega pred Trbižem skupno pot (ta je 3³/₄ milje dolga), enako ustrežete vsem zgorej pri štev. 1. naštetim nimenom princ-Rudolfove železnice. Se veda se bi sedaj, odkar smo Benečiji odstopili italijanskemu kraljestvu, le predelska poteza tudi vjemala z zadnjim besedami; p. Rudolfova železnica naj bi smo rekli obertnijskih mest ne vezala samo s središčem ampak tudi z južnimi deželami našega cesarstva. Pa več o tem kasneje.

Potabelski načrt pelje železnico od Kokavega proti zahodu do Potabla na laško-beneški meji, od tam dalje po belski dolini čez Glimono (Gemonia) v Videm, kjer se bi z južno železnico (beneškim oddelkom) sklenola. Dolgost te črte bi bila tale:

od Kokavega do Potabla 5³/₄ milje,

„ Potabla „ Glimone 3¹/₄ „

„ Glimone „ Vidma 4¹/₂ „

od Kokavega do Vidma 13¹/₂ milje, in ker je južna železnica od Vidma do Benetek še 18¹/₂ milje dolga, merila bi od Kokavega do morja (Benetek) ta črta 32 milj.

Po načrtu čez Predel napravljenem bi železnica držala od Kokavega skoz d. Trbiž, čez Predel, skoz Bolec, Koborid, Tolmin in Gorico, naravnost v Trst. Njena dolgost bi znašala

od Kokavega do Bolca 4¹/₂ milje,

„ Bolca „ Koborida 2¹/₄ „

„ Koborida „ Gorice 7¹/₄ „

„ Gorice „ Trsta 5 „

19¹/₄ milje.

Poteza čez Predel do morja je tedaj 12³/₄ milje krajša od one prek Potabelskega sedla. (D. d.)

Dopisi.

Iz Dunaja. H. K. 15. aprila. — Po velicem časopisnem semmji se zadnje dni zopet razobešajo rudeča znamenja velike vojske, ki proti žetjo spomlad začeti se. Kakor poprej, spuščajo sicer se zdaj najviše izmed tistih osebnosti, ki ubozemu človeštvu na tilniku sedé, golobe z oljkinimi vejicami med svet. En del sveta z lehkovernim veseljem kaže za temi letečimi oznanovalci mirú, drugi pak trdè, da so to lažnjivi preroki, da vladarji ne hoté družega s tem zagotavljanjem, nego slepiti se med seboj in oči prašiti gledavcem in nasprotnikom, da v negli laglje rokave vihajo in se pripravljajo. Zanimljivo je zdaj velike časnikarje opazovati. Skoro vsi si malajo z bolj ali menj živimi barvami strašilo velike vojske, in pred to podobo ugibljejo, kaj je bolje: verovati vanjo ali ne verovati. Več znamenj se prikazuje, ki nam misel verjetno delajo, da ni nemogoče, da krvavi vihar že to poletje nastane. Denarni možjé na borsah, ki imajo za nevarne čase večidel tenko uho in bister vid, večajo vrednost srebrnih novcev. Nezaupno se gledajo novo posojilo in vedno večje vojne priprave na Francoskem. Ruski in francoski vladni listi nekako razkačeno govore mej seboj. Tiho pa čaka in gleda mlada Prusija kedaj jej pride prilika dovršiti veliko igro nemškega edinstva, ktere prvo djanje se je zvršilo l. 1866 na Českem. Na jugu med našimi slovenskimi brati se oživlja hrepenenje po svobodi. Povsod se vidi dim, da si ogenj še ni očiten. Bolj kakor nad katero državo visé osodni oblaki nad Avstrijo. Naravno je torej, da vladni možje delajo načrt postave za nabiranje

sklepajoči uniformi, o censuri ni govora, v tem se je pretresovatelj celo zmotil. Namen društva bi bil pospešiti razvijati znanstveno delavnost, — ne samo beletristično —, to je več delavcev iskati in najti in ž njimi občevati, kajti več oči več vidi, in tako znanost širiti med delavci in med prijatelji znanosti v shodih in popotnih zborih. In le kakor pritekno je, da bi se pretresovali beletristični izdelki in pedagogični predlogi. Kdo ima pravico iz tel vrstic censuro brati, spominjamo velikega Lessinga, on je „pretresoval beletristične izdelke“, al mu je mogoče podtikati, da je hotel vesti censuro, pretres beletrističnih izdelkov ne tudi vreden predmet znanstvenega društva? Kdo bo mislil na pobiranje al na hvalisanje, resnica in lepota in dostojnost je namen pretresa in te lastnosti vzbujati in odkrivati bi bil tudi društven namen. Če pa se našemu pretresovalcu ta predal ne dopade, ima prav če proti piše in ga zametuje, al zastoj iščemo vzrokov, zakaj zametuje tudi vse druge predale.

Celo nepričakovano pa nam pride na resnoben nasvet odgovor, kojemu se rači s posmehom prerokovati mnenje svoje. Tak učinek vsaj imajo stavki „če mi je g. Trstenjak s tem kaj dobrega storil, storil je brez volje“ potem „podvrči se, pokorščino skazovati, upogibati se, to so nas res že od mladega učili“, na dalje „to v mislih rojeno akademijo, naj še podprem z besedo: če sto učenjakov duše v eno kaso spravi, smeje se hudič, zakaj z enim pograbljenjem vzeme vse skupaj“.

Kdor skušenih rodoljubov resnobnim nasvetom odgovarja s posmeljivimi opombami, ta nima smejalcev za se, ampak proti sobi in prezira dostojnost.

glediščnih iger se ve da — nemška; naš obče spoštovani g. župan jim je precej odkritosrčno povedal, da narod ne hrepeni po ptujem maslu, da si še neslanega močnika ne bojo prislužili, in jim je svetoval, da naj jo raje proti rajhu odrinejo, toda poslušali ga niso. Naš gosp. župan se ni zmotil, petkrat so bile igre napovedane, k trem so prišli poslušalci. Na prstih ene roke smo soštelili bolj omikane ljudi, kateri so više iz usmiljenja nego iz poželenja predstave obiskali, ostali so bili le taki, ki so nalašč burk uganjat hodili. Dvakrat ni prišlo poslušalcev. Igralci so hodili nagovarjat, prosit sim in tje — vse zastoj, finančni rodoljubi se niso preds'av vdeleževali, le rekli so, da jim dajo miloščno če se precej odpotijo in Cerkljanom nadlege ne delajo. Milodarna gospa O . . . jih je s potrebnim preskrbela. Sedaj so pa že odšli in so nam žugali, da bojo povsod pripovedovali, da mi nismo hotli njihovega blaga kupovati, zato jim bomo pa tudi hvaležni, ravno po njih bo tedaj svet zvedel, da smo mi iskreni slovenski domoljubi. Pripovedovali so nam, da jih Vrhencanje, Postojnici in Iderčani želno pričakujejo. Mi jim voščimo dober vseh, slovenskemu narodu pa zavest v narodnih zadevah in v splošni omiki.

Politični razgled.

Za pregledavanje skupnih dohodkov in stroškov se je ustanovila po navetu skupnega ministerstva nova računarska uradnja in jej je po najvišem sklepu od 9. t. m. imenovan državni svetovalec dr. K. bar. Hock za začasnega voditelja.

Glasovi, po katerih se hoče g. Potočki svojemu ministerstvu odreči, močjejo potihnoti. Govori se o neki beletnosti ministrovi, drugi bolj zanesljivi zopet trdijo, da mu žali službo huda opozicija nekdanjih njegovih prijateljev, polskih poslancev, z njegovim bratom Adamom Pot. na čelu.

Že nemški listi sami so jeli pogrešati toliko ometane liberalnosti. Tako piše „Telegraf“: Novi temeljni zakoni imajo celo vrsto pravic in svobodščin, ki morejo državljano srce s tihim veseljem napajati, če jih v samotni sobi prebira. Ako pa stopi v resno, praktično življenje, ako se hoče teh lepih reči djansko posluževati, bridko se čuti omamljenega nahajaje, da so vse te lepe stvari za više in niže uradnike — le na papirji, kjer tudi ostajajo.

V finančnem odseku deželnega zbora je poročal Skene proti davku na premoženje. Čehi se ga branijo na vse kriplje, in so praški listi polni telegramov o sklepih proti njemu.

V seji honvedov nasvetuje Klapka, naj se Perczelu zaukaže, da ima od predsedništva odstopiti. Nasvet je obveljal; toraj Klapka proti Perczelu, Perczel proti Kossuthu, Kossuth proti Deaku in ministerstvu, ministerstvo proti demokratom, ktere pušča zapirati, itd. Felix Hungaria nube!

Danska je naznanila v Pariz in na Dunaj, da ne se bode na podlagi pruskih predlogov dalje pogovarjala. Francoska se je hotela na to naznanilo z dunajsko vlado spustiti v dogovore, slednja pa se je odrekla vsakemu protestovanju.

Vojskin vriš, ki v Parizu noče potihnoti, je neki izbudil princ Napoleon, ki je pravil, da okoliščine Prusko silijo, da prekorači Men, in da ni nikakoršnega upanja, da bi se Pruska kakorkoli pustila odkodovati; vojski se ni izognoti, čem pred se toraj začne, tem bolje.

Minister Moustier in pruski poslanec Goltz, sta se razgovarjala in porazumela o tem, da bi bilo razoroženje za obe vladi — nemogoče. O razoroženju besedujejo vsi Francozki listi, do mira ne pride nobeden. „France“ piše na konci daljšega spisa: „Povsodi razdrtije, posilstvo, krhanje dežel, vničevanje prestolov, goltanje narodov, naj smelša, vsled pravice močnejšega započeta zmota drž. pogodeb, zmez djanskih okoliščin, in nad vsem tem dviguje zopet revolucija svojo glavo. — Srbski fin. minister Zukić je od dunajske vlade dosegel, česar je želel.

Na Bavarskem se nekako pripravljajo za pristop južno-nemške zaveze k severno-nemški, da se tudi se govori o samostojnosti bavarski.

Iz Florence se poroča, da se bode septembarska konvencija ponovila in sicer s pristavkom, da 2 meseca po potrjenji prestane francoska intervencija.

Londonška policija pozveda po Garibaldijevem sinu, ki je boje v Londonu, da nakupi orožja.

Iz Bukarešta je izvedel „Journ. de Paris“ da se bulgarski odbori v Rumuniji in Besarabiji niso razšli. Čakajo le časa, da bi mogli svoje naklepe izvršiti.

Iz Kandije se naznanja 5 hudih bitek, v katerih so bili Turki do živega tepeni. Brezupnost turških vojakov je tolika, da se posamezni polki, posebno albanske niso hoteli več z uporniki bojevati, klicaje: Saj ne moremo nič pomagati!

Irsko vprašanje.

Potem ko so nekteri govorniki zoper in za irsko cerkev govorili, vzame Dizraeli okoli ene ure po polnoči besedo ter se upira Gladstonovemu predlogu, posebno z natočevanjem njegovih namenov. Porušenje irske (protestantske) cerkve in njegovega duhovništva bi bilo zoper najsvetejše in diplomirane pravice angličanske državne cerkve; podiranje irske cerkve bi bilo enako povišanju katolicizma in papežstva na Anglijskem, in Gladstonov namen ne meri neki drugam nego tje, s pomočjo katolicizma in revolucije moč in vladarstvo liberalcem pridobiti.

Za Dizraelom se vzdigne Gladstone ter ne oziraje se na Dizraelovo natočevanje stvar samo, o kateri je bil govor, temeljito in proti Ircem krivično, ter za Anglijo sramotno in nevarno dokaže, in to v resni in tehtni besedi nasprotno Dizraeliju, ki se malo da ne, zaničljivo v hiši poslancev vede, ter — akoravno izvrsten govornik — dosti burk uganja in rad vsako reč pretira in preveč povekšava. Besede obeh govornikov so privrženci dotičnih dveh strank in oseb z gromovitim kričem in ploskanjem sprejemali.

Za temi govori je prišlo glasovanje na vrsto. Stanleyjev predlog je padel z manjšino 60 glasov; Gladstonov je zmagal s 56 glasovi večine. Brž po glasovanji se je — po smislu Gladstonovega predloga — zbornica v odborico (comité) premenila in Gladstone je pro forma predložil prvi stavek svoje rezolucije, naj zbor poslancev izreče, da je irska državna cerkev nehala nadvladna cerkev biti. — Na to se je zbor ob pol 4. razšel, ko so vže žitarji, sejmjarji in mlekariji trgovali in stališča posedali.

Prihodnjé bode parlament o irski cerkvi še le 23. t. m. dalje se posvetoval. Čegava bode končna zmaga, ali Gladstova ali Dizraelova, to se sedaj težko da prerokovati. Zakaj pomisliti se mora, kake trnjeve pota še mora Gladstonov predlog prehoditi, predno pride kraljici v potrjenja, ako ga jej Dizraelovo ministerstvo sploh v potrjenje predloži. Ali to je gotovo, da irski cerkvi pride kmalu zadnji den, ker državljanska ravnopravnost zahteva tudi cerkovno ravnopravnost katoliških Ircov, in se mogočna stranka na Anglijskem za nje poteguje.

Razne novice.

— Kupčijska zbornica v Ljubljani je volila 14. aprila t. l. predsednika in podpredsednika; predsednik je bil izvoljen g. V. C. Zupan, podpredsednik pa g. Janez Horak; oba enoglasno. Volitev potrebuje še najvišega potrjenja.

— Ljubljanski tiskar g. Jožef Blaznik je izvoljen za predsednika izobraževalnega društva za tiskarje.

— Skoraj ne preteče teden, da bi ne dala nova narodna čitalnica v Ljutomeru kaj veselega o sebi čuti. Ne davno je izvolila g. dr. Bleiweis-a za svojega častnega uda in mu poslala krasno diplomu.

— (Dr. Jož. Mih. Skedl.) 13. t. m. o ¼ 5 popoldne je umrl po dolgi hudi boleznii g. dr. J. M. Skedl, profesor statistike in finančnega zakonarstva na vseučilišču graškem, rojen v št. Ruprtu na Kranjskem. Ranjki je že razkladal na imenovanem vseučilišču pozitivno pravo v slovenskem jeziku, ko se o paragrafu 19 ni še nikomur sanjalo.

— Protestov proti davku na premoženje na Českem še davno ni konec. Zdaj naklada namestnija okrajnim uradom v kamnotiskanem zaukazu, naj na vsak način za to skrbé in delajo, da bi okrajni zastopi ničesar ne sklepali proti temu davku.

— Franzoska vlada je prodala danski 45.000 novih pušek na iglo.

— Mariborski srenjski zastop je namenjen v četverorazredni deklški šoli vpeljati telovadstvo in šolo sploh za 2 razreda pomnožiti. Tu se bo učilo risanje, prirodopis, fizika, geografija in povestnica. Mestni odbor je že temu višega dovoljenja prosil.

(5)

J. E. ZUPAN,

kupec z manufakturnim blagom
v Mariboru

na oglu grof Brandisovega grada na Zofjinem trgu, slovenski cerkvi nasproti,

prodaja iz svojega celo iz nova izbranega skladišča raznega blaga po zdaj novi in naj nižjši ceni:

1 vatel (laket) širokega belega pavolnega platna, vatel po 15, 17, 19, 21, 23 kr.
1 " " " ne beljenega pavolnega platna, vatel po 14, 16, 22 kr.
1 " " " ne beljenega naj težjega molinos-a, vatel po 24 kr.
¼ vatla " " modro (plavo), zeleno, žolto tiskanega platna, vatel po 30 do 35 kr.
1 vatel (laket) širokega modrega kambriga, vatel po 26, 28, 30, 32, 34, 36 kr.
1 " " " lustra za obleke, vatel po 36—40 kr.

Po naj nižji ceni se tudi dobiva različna lepa roba za hlače, satinglo, vseh vrst suknjo, tako tudi pavolne, volnate in židane rute (robci) po novi šegi; tudi robo za podstavo in še mnoga druga roba, ktera spada v ta oddelek.

V Mariboru 28. Marca 1868.

Oglas.

(4)

P. n. občinstvo naj blagovoli ozir jemati na mojo novo mizarsko zakladnico in posojilnico na stolnem trgu v Mariboru, knezovladiški stolici nasproti.

Ona se priporoča velečastitemu p. n. občinstvu, da ima jako lepo izbiro mizarske opreme pohišne z opnami prevlečene (tapecirane) in ne prevlečene: omare, predalnice, mivalnike, ponočne, postrežne omarice, postelje, mize dvoranske, igravne, z ugodnim izvlakom; mehke klopi, balsake, divane, sofe; žimnice na pero in brez peresa; garniture, poprek vse v to vrsto spadajoče izdelke. Tudi je v ti zakladnici vse pohišno in kuhinsko orodje, tudi koši, cenje in druga pletarija.

Da se ustrega novim šegam, so mizarski čašniki v ogled, ki vsak mesec na svetlo prihajajo.

Cena je čudno nizka, ceniki, če se zahtevajo, se pošljejo zastoj. Tapecirsko delo in poprave, kakor tudi vse mizarsko delo se prevzame in oskrblja kakor naj hitrej in naj boljši kup.

S poštovanjem

Janez Laher,
mizar za stavbo in pohištvo.

Tiskar Eduard Janžič.